

CHECKLISTA FÖR VVS

– isoleringsarbete

SÅ HÄR ANVÄNDER DU CHECKLISTAN

Checklistan är tänkt att vara ett stöd i samband med framtagande av rutiner för ett säkrare arbete. Chefen/arbetsledaren ska i samverkan med skyddsombudet använda checklistan som underlag och hjälpmedel vid planering av isoleringsarbete.

Checklistan är uppdelad i åtta kategorier:

- **Arbetsplanering** – planering och organisation av arbetet.
- **För montören på plats** – tillstånd, kontroll av stegar m m.
- **Arbetsplatsen** – vad som är viktigt när man är ute på en arbetsplats.
- **Arbetsmetoder** – lim och bearbetning av skålar m m.
- **Fungerande rutiner** – företagets rutiner.
- **Isoleringsmontörernas kunskaper** – kunskap om rutiner hur man arbetar säkert vid isolering.
- **Utrustning för säker och bra arbetsmiljö** – utrustning och skyddsutrustning.
- **Lim och andra kemiska produkter** – lim och säkerhetsdatablad.

ARBETSPLATSENS UPPGIFTER

Checklistan ifylld av:

Plats: _____

Datum: _____

SÅ HÄR GÖR DU

Steg 1: Chefen/arbetsledaren går igenom checklistan och ställer frågorna.

- Kryssa **Ja** om allt är som det ska.
- Kryssa **Nej** om risken behöver analyseras.

Steg 2: Chefen/arbetsledaren gör i samverkan med skyddsombudet en enkel analys av risken. Vad kan t ex hända om personlig skyddsutrustning saknas? Om risken eller effekten är hög ska kontrollpunkten åtgärdas snarast.

Klassning av risk	Bedömning av risk för ohälsa eller olycksfall
Låg	Försumbar eller liten risk
Medel	Viss risk
Hög	Allvarlig eller mycket allvarlig risk

Låg risk eller grönt. Risker som bedöms vara så låga att de inte kräver någon åtgärd, till exempel för att de kan medföra endast mycket liten skada.

Medelhög risk eller gult. Risker som bedöms vara ganska allvarliga och som kräver någon typ av åtgärd, inom rimlighetens gräns. Det kan till exempel handla om risker vid användning av kemiska produkter eller risk att snubbla och falla över saker som ligger och skräpar på golvet.

Hög risk eller rött. Risker som kan medföra allvarlig skada eller dödsfall och som måste åtgärdas snarast, till exempel risk för att falla ner från en hög höjd.

Steg 3: Om risken är medel eller förhöjd ska en handlingsplan tas fram. På www.prevent.se går det att ladda ner en mall för en handlingsplan.

ARBETSPLANERING	Ja Nej		Risk			Kommentar
			Låg	Medel/ förhöjd	Hög	
1. När arbete tidplaneras eller offereras, och arbetet kan innebära arbete på hög höjd, svårt att komma åt, besvärliga arbetsställningar eller arbete i stökiga lokaler: a. Ser man alltid till att tiden räcker för att kunna arbeta säkert eller försiktigt och ta pauser? b. Om det behövs, innehåller anbud/offert en klausul om att det tillkommer en kostnad om arbetet inte kan utföras på ett säkert sätt och med rimlig arbetsmiljö utan att särskilda åtgärder vidtas?	☐	☐	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	☐	☐	

	Ja	Nej	Risk			Kommentar
			Låg	Medel/ förhöjd	Hög	
2. När arbete som kan ta mer tid än normalt (t ex arbete med vattenbaserat lim) tidplaneras eller offereras, ser ni till att tiden räcker till?	☐	☐	☐	☐	☐	
3. Påtalas alltid vikten av att utforma rördragningar så att isoleringsmontören kan komma åt och arbeta effektivt och säkert (placering av och utrymme runt rören)?	☐	☐	☐	☐	☐	
4. Om arbete på hög höjd (över 2 m) förekommer, finns arbets- och skyddsinstruktioner för det arbetet?	☐	☐	☐	☐	☐	
5. Om det förekommer att man arbetar hängande i en sele, följs de regler som finns för arbetet? (OBS! Man bör ha särskild utbildning.)	☐	☐	☐	☐	☐	
BYGGARBETSPLATSER						
6 a. Ingår isoleringsarbetet i arbetsmiljöplanen för byggen och i arbetsberedningen?	☐	☐	☐	☐	☐	
b. Har arbetet planerats med arbetsställets BAS U?	☐	☐	☐	☐	☐	
7. Är tid avsatt för isolering i arbetsberedningen?	☐	☐	☐	☐	☐	

TRANSPORT	Ja	Nej	Risk Låg	Medel/ förhöjd	Hög	Kommentar
8. Finns väl fungerande lyft- och transporthjälpmedel för transport av material och utrustning till och från arbetsstället?	☐	☐	☐	☐	☐	
9. När bilkörning förekommer i arbetet, följs företagets rutiner för säker bilkörning i arbetet?	☐	☐	☐	☐	☐	
INNAN ARBETET PÅBÖRJAS						
10. Om det förekommer arbeten på hög höjd (över 2 m), kan saxlift eller bygg- eller rullställning användas?	☐	☐	☐	☐	☐	
11. Om saxlift, bygg- eller rullställning inte kan användas vid arbeten på hög höjd (över 2 m): a. Kan korglift användas?	☐	☐	☐	☐	☐	
b. Finns fallskyddsutrustning?	☐	☐	☐	☐	☐	
c. Används fallskyddssele?	☐	☐	☐	☐	☐	
12. Om ni planerar att använda stegar: a. Är det möjligt att arbeta från stegar? Arbetet får inte ta lång tid, kräva att man bär tung utrustning eller hanterar något med båda händerna, sträcka sig för att nå högt eller över ett stort område eller att man tar i med kraft.	☐	☐	☐	☐	☐	
b. Går det att ställa upp stegen stadigt?	☐	☐	☐	☐	☐	

	Ja	Nej	Risk			Kommentar
			Låg	Medel/ förhöjd	Hög	
c. Säkerställs att det är minst två personer om arbetet sker från stege?	☐	☐	☐	☐	☐	
d. Om det behövs, finns och används fallskyddssele som är stadigt fäst på lämpligt ställe (inte i stegen)?	☐	☐	☐	☐	☐	
e. Är lutningen på stegen bra? (Ställ dig intill stegens fot och mätta med armbågen mot stegen, se Arbetsmiljöverkets broschyr ADI 511.)	☐	☐	☐	☐	☐	
f. Om det behövs, är stegen förankrad i övre änden (t ex med spännband) för att stå stabilare?	☐	☐	☐	☐	☐	
g. Är arbetsplatsen så avskild eller avskärmad att det inte finns risk att någon som passerar eller arbetar i närheten stöter till stege eller annat?	☐	☐	☐	☐	☐	
13. Övrigt?	☐	☐	☐	☐	☐	

ARBETSPLATSEN

14. Är arbetsplatsen iordningställd innan arbetet påbörjas, så att man kommer åt och inte snubblar på material och skräp?

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

--

	Ja	Nej	Risk Låg	Medel/ förhöjd	Hög	Kommentar
15. Om det finns behov av att flytta på föremål för att komma åt, finns de lyft- och transporthjälpmedel som behövs?	☐	☐	☐	☐	☐	
16. Har onödiga kablar och annat som kan vara strömförande tagits bort från arbetsområdet?	☐	☐	☐	☐	☐	
17. Om besvärliga arbetsställningar inte kan undvikas, begränsas arbetstiden t ex genom att växla om med andra arbetsuppgifter som att hämta material? Viktigt att inte arbeta långa stunder i besvärliga arbetsställningar.	☐	☐	☐	☐	☐	
18. Om rör eller annat på arbetsstället är hett:	☐	☐	☐	☐	☐	
a. Om det behövs och är möjligt, är det som är hett täckt?	☐	☐	☐	☐	☐	
b. Används skyddsutrustning för att minska risken för brännskador?	☐	☐	☐	☐	☐	
c. Om det behövs, finns extra ventilation för att det inte ska bli alltför varmt?	☐	☐	☐	☐	☐	
d. Finns tillgång till vatten, t ex vattenflaska fäst i karbinhake?	☐	☐	☐	☐	☐	
19. Om det finns risk för att någon kommer att arbeta ovanför arbetsområdet (risk att tappa ner föremål) följs de rutiner som gäller inom företaget (t ex att inte utföra arbetet om någon arbetar över)?	☐	☐	☐	☐	☐	

	Ja	Nej	Risk			Kommentar
			Låg	Medel/ förhöjd	Hög	
20. Om ensamarbete förekommer, följs de rutiner som gäller för ensamarbete?	☐	☐	☐	☐	☐	
21. Är utrustning där det finns risk att bli påkörd eller klämmas fast, t ex traverser, kranar eller portar, låst?	☐	☐	☐	☐	☐	
22. Om det finns risk att maskiner börjar röra sig, är strömmen bruten eller maskinen låst?	☐	☐	☐	☐	☐	
23. Finns vassa plåtar eller utstickande skruvar etc som man kan skära sig på och som behöver täckas över eller bockas till?	☐	☐	☐	☐	☐	
24. När alla säkerhetsåtgärder som är möjliga har vidtagits, är det klart om det återstår några risker som är svåra att åtgärda och som kräver extra försiktighet?	☐	☐	☐	☐	☐	
25. Förekommer verksamhet i samma eller angränsande lokaler som:	☐	☐	☐	☐	☐	
a. Sprider damm och luftföroreningar, så att arbetsutrymmet behöver skärmas av och ventileras innan arbetet påbörjas och under tiden det pågår?	☐	☐	☐	☐	☐	
b. Bullrar, så att hörselskydd behöver användas eller andra åtgärder vidtas?	☐	☐	☐	☐	☐	
26. Städas material och annat undan när arbetet är avslutat?	☐	☐	☐	☐	☐	

ARBETSMETODER	Ja	Nej	Risk Låg Medel/ förhöjd Hög			Kommentar
BEARBETNING AV SKÅLAR						
27. Vid kapning av skålar, skärs skålarna till på plats med bra arbetsyta, t ex kartong? OBS! Undvik att skära mot benet.	☐	☐	☐	☐	☐	
LIMNING						
28. Använder ni, så långt möjligt, förlimmad cellgummiisolering? Minskar behovet av skyddsåtgärder som ventilation och andningsskydd.	☐	☐	☐	☐	☐	
29. Om vattenbaserat lim används, har personalen utbildning i hur man ska planera arbetet och hur man ska arbeta med limmet för att kvalitén på limfogen ska bli så bra som möjligt?	☐	☐	☐	☐	☐	
30. Om lösningsmedelsbaserat lim används:	☐	☐	☐	☐	☐	
a. Används limmet i första hand i väl-ventilerade lokaler?	☐	☐	☐	☐	☐	
b. Om lokalen inte är tillräckligt ventilerad, finns och används bärbar fläkt?	☐	☐	☐	☐	☐	
c. Om det inte går att ordna bra ventilation, används andningsskydd som skyddar mot lösningsmedel vid limning och en stund efteråt (tills ångorna ventilerats ut)?	☐	☐	☐	☐	☐	
d. Om det behövs, används skyddshandskar för att inte få lim på huden?	☐	☐	☐	☐	☐	

	Ja	Nej	Risk			Kommentar
			Låg	Medel/ förhöjd	Hög	
e. Är arbetsplatsen fri från sådant som kan antända lösningsmedelsångor?	☐	☐	☐	☐	☐	
OM SVETSNING FÖREKOMMER						
31. Finns skriftligt svetstillstånd utfärdat av arbetsledning eller ansvarig säkerhetschef?	☐	☐	☐	☐	☐	
32. Finns svetsvakt?	☐	☐	☐	☐	☐	
33. Har svetsare och svetsvakt behörighet för heta arbeten?	☐	☐	☐	☐	☐	
34. Finns lämpligt brandsläckningsmaterial (t ex brandsläckare, filter, värmeisolerad handske m m) nära till hands vid svetsning?	☐	☐	☐	☐	☐	
35. Om brännbart material inte kan tas bort, är det övertäckt med brandsäkert material?	☐	☐	☐	☐	☐	
36. Används andningsskydd vid svetsning i samband med isolering och även efter avslutad isolering, tills svetsröken ventilerats ut?	☐	☐	☐	☐	☐	

	Ja	Nej	Risk			Kommentar
			Låg	Medel/ förhöjd	Hög	
37. Vid svetsning i trånga och dåligt ventilerade utrymmen: a. Finns skriftlig skyddsinstruktion?	☐	☐	☐	☐	☐	
b. Används alltid andningsskydd med P3-filter eller tryckluftsmatat andningsskydd?	☐	☐	☐	☐	☐	
c. Om utrymmet är så trångt och dåligt ventilerat och det bildas så mycket svetsgaser att det finns kvävnings- eller förgiftningsrisk, används tryckluftsmatat andningsskydd? (P3-filter räcker inte.)	☐	☐	☐	☐	☐	
d. Är punktutsuget enkelt tillgängligt och lätt att använda?	☐	☐	☐	☐	☐	
e. Om flyttbar rökätare används, släpps frånluften ut utanför utrymmet? (OBS! Rökätaren tar bara bort partiklar, svetsgaser avskiljs inte. Frånluften ska därför släppas ut utanför det trånga utrymmet.)	☐	☐	☐	☐	☐	
f. Vet alla att det är förbjudet att använda fribrinnande gaslåga för uppvärmning? (Risk för dödligt höga halter av koloxid.)	☐	☐	☐	☐	☐	
g. Har utrymmet bra ventilation vid användning av skyddsgas? (OBS! Skyddsgasen kan tränga undan syret om utrymmet är dåligt ventilerat. Kan vara livsfarligt!)	☐	☐	☐	☐	☐	

ARBETE INUTI VENTILATIONSKANAL	Ja	Nej	Risk			Kommentar
			Låg	Medel/ förhöjd	Hög	
38. Vid arbete inuti ventilationskanal, finns det alltid en person som håller kontakt med personen inuti ventilationskanalen?	☐	☐	☐	☐	☐	
39. Är det säkerställt att det inte finns risk för smitta eller farliga ämnen på ytorna inuti ventilationskanalerna?	☐	☐	☐	☐	☐	
40. Är ventilationssystemet låst så att det inte kan sättas på av misstag när arbetet pågår i ventilationskanalen?	☐	☐	☐	☐	☐	
41. Övrigt?	☐	☐	☐	☐	☐	

FUNGERANDE RUTINER						
42. Finns fungerande rutiner för:	☐	☐	☐	☐	☐	
a. Att isoleringsmontörerna ska känna till de lokala säkerhetsföreskrifter som gäller där arbetet ska utföras och följer dem?	☐	☐	☐	☐	☐	
b. Att alla isoleringsmontörer alltid kontrollerar att det är säkert att sätta igång arbetet, t ex med hjälp av en checklista?	☐	☐	☐	☐	☐	
c. Att kontrollera om asbest förekommer på arbetsstället och vad som i så fall ska göras? (OBS: För arbete med asbest krävs bl a tillstånd från Arbetsmiljöverket och utbildning. Brott mot detta innebär risk för sanktionsavgift.)	☐	☐	☐	☐	☐	

	Ja	Nej	Risk			Kommentar
			Låg	Medel/ förhöjd	Hög	
d. Ensamarbete, när det får förekomma och vilka säkerhetsåtgärder som ska vidtas?	☐	☐	☐	☐	☐	
e. Kommunikation med anställda som eventuellt arbetar ensamma?	☐	☐	☐	☐	☐	
f. Att planera vilken utrustning, t ex ställning/stege/lift, belysning, skyddsskor, knäskydd, skyddshandskar, varselväst, hjälm, fallskydd, andningsskydd m m som behöver tas med till varje arbetsställe?	☐	☐	☐	☐	☐	
g. Hur och när personlig skyddsutrustning ska kontrolleras och underhållas?	☐	☐	☐	☐	☐	
h. Arbete hängande i sele?	☐	☐	☐	☐	☐	
i. Vad isoleringsmontören ska göra om någon arbetar ovanför montörens arbetsområde (risk att tappa föremål på montören)?	☐	☐	☐	☐	☐	
j. Om vattenbaserat lim används, finns instruktioner för hur det ska användas? (Vattenbaserat lim innebär mindre hälsorisker än lösningsmedelsbaserat, men ska användas på ett annat sätt. Fel använt kan kvalitén blir dålig.)	☐	☐	☐	☐	☐	
k. Arbete i utrymmen som är särskilt varma eller kalla?	☐	☐	☐	☐	☐	

	Ja	Nej	Risk			Kommentar
			Låg	Medel/ förhöjd	Hög	
l. Arbeta i trånga och svåråtkomliga utrymmen, t ex kryppgrunder, vindsutrymmen och slutna utrymmen?	☐	☐	☐	☐	☐	
m. Säker bilkörning i arbetet?	☐	☐	☐	☐	☐	
43. Om en olycka eller ett tillbud inträffar:	☐	☐	☐	☐	☐	
a. Finns fungerande rutiner?	☐	☐	☐	☐	☐	
b. Finns beredskap för hur den anställda tas om hand?	☐	☐	☐	☐	☐	
c. Vet alla anställda vad de kan behöva göra?	☐	☐	☐	☐	☐	
d. Fungerar rapportering av olyckor och tillbud till närmaste chef eller arbetsledare inom företaget?	☐	☐	☐	☐	☐	
e. Fungerar företagets rapportering av allvarliga tillbud och arbetsskador till Arbetsmiljöverket/försäkringskassan?	☐	☐	☐	☐	☐	
44. Övrigt?	☐	☐	☐	☐	☐	

ISLERINGSMONTÖRERNAS KUNSKAPER

45. Känner alla till:

a. Riskerna med besvärliga arbetsställningar och hur man minskar risken för belastningsskador?

b. Olycksrisker i arbetet och hur man undviker dem?

c. Risker med de kemiska produkter (lim) som används och hur riskerna undviks, t ex arbets- och skyddsinstruktioner?

d. Vilka rutiner som gäller vid ensamarbete?

e. Vad man ska göra om det inträffar en olycka?

f. Hur och när personlig skyddsutrustning ska användas?

g. Hur och när personlig skyddsutrustning ska kontrolleras och underhållas?

h. Hur man känner igen om det förekommer asbest?

Ja	Nej	Risk Låg	Medel/ förhöjd	Hög	Kommentar
☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	☐	
☐	☐	☐	☐	☐	

	Ja	Nej	Risk Låg	Medel/ förhöjd	Hög	Kommentar
i. Vad man ska göra om man upptäcker asbest?	☐	☐	☐	☐	☐	
46. Finns rutiner för att lära upp nyanställda hur de kan arbeta för att minska risken för skador eller sjukdomar?	☐	☐	☐	☐	☐	
47. Övrigt?	☐	☐	☐	☐	☐	
UTRUSTNING FÖR SÄKER OCH BRA ARBETSMILJÖ						
48. Är de bockar, stegar, liftar, trappa med räcke, hantverkar- eller rullställning som ska användas:	☐	☐	☐	☐	☐	
a. CE-märkta?	☐	☐	☐	☐	☐	
b. I gott skick, t ex glidskydd, stegpinnar med halkskydd och räcken?	☐	☐	☐	☐	☐	
49. Finns tillgång till belysning, t ex pannlampa eller flyttbar bygglampa?	☐	☐	☐	☐	☐	
50. Om det behövs, finns saxar eller andra verktyg som minskar belastningen på handen när man klipper mycket i isolering, nät eller plåt, t ex tillbakafjädrande sax?	☐	☐	☐	☐	☐	

	Ja	Nej	Risk			Kommentar
			Låg	Medel/ förhöjd	Hög	
51. Finns bra utrustning (arbetskläder med fickor, verktygsbälte eller annat) för säker och lättillgänglig förvaring av verktyg och knivar?	☐	☐	☐	☐	☐	
52. Används säkerhetskniv, där så är möjligt, för att undvika skärskador?	☐	☐	☐	☐	☐	
PERSONLIG SKYDDSUTRUSTNING						
53. Om fallskydd kan behöva användas:	☐	☐	☐	☐	☐	
a. Vet alla som ska använda fallskyddet hur det ska användas och fästas?	☐	☐	☐	☐	☐	
b. Finns fallskyddssele som är CE-märkt och i gott skick?	☐	☐	☐	☐	☐	
54. Finns och används väl fungerande arbetshandskar som skyddar exempelvis mot vassa kanter och varma ytor och vid arbete med mineralull?	☐	☐	☐	☐	☐	
55. Om det förekommer arbete som kräver andningsskydd, t ex limning och svetsning:	☐	☐	☐	☐	☐	
a. Är andningsskyddet nätt så att det går att använda även om det är trångt?	☐	☐	☐	☐	☐	
b. Om det behövs, är andningsskyddet fläktmatat (bekvämare att använda om arbetet är tungt eller om det är varmt)?	☐	☐	☐	☐	☐	

	Ja	Nej	Risk Låg	Medel/ förhöjd	Hög	Kommentar
c. Skyddar andningsskyddet mot de luftföroreningar som förekommer, P3- eller P2-filter mot damm och annat filter mot ångor från exempelvis lim? (P2-/P3-filter skyddar mot damm men inte mot ångor.)	☐	☐	☐	☐	☐	

56. Övrigt?	☐	☐	☐	☐	☐	
-------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--

LIM OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER						
--	--	--	--	--	--	--

57. Om lim med lösningsmedel används, har ni kontrollerat om det går att byta till vattenburet lim?	☐	☐	☐	☐	☐	
---	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--

58. Om det förekommer att härdande lim används (epoxi, polyuretan eller akrylatlim): a. Har ni undersökt om ni kan byta till kontaktlim? (Innebär mindre risker och ni slipper krav på medicinska kontroller och särskild utbildning.)	☐	☐	☐	☐	☐	
---	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--

b. Har alla som arbetar med limmet genomgått medicinsk kontroll och görs återkommande kontroller enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter (hårdplaster)?	☐	☐	☐	☐	☐	
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--

c. Har alla som arbetar med limmet utbildning om risker och skyddsåtgärder (enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter)?	☐	☐	☐	☐	☐	
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--

d. Undviks hudkontakt med limmet och inandning av ångor (andningsskydd kan behövas)?	☐	☐	☐	☐	☐	
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--

	Ja	Nej	Risk Låg	Medel/ förhöjd	Hög	Kommentar
59. Finns aktuella säkerhetsdatablad för alla kemiska produkter som är märkta med rödvita faropiktogram (eller orange farosymboler)?	☐	☐	☐	☐	☐	
60. Finns en förteckning över alla kemiska produkter som är märkta?	☐	☐	☐	☐	☐	
61. Övrigt?	☐	☐	☐	☐	☐	

Övrigt